

INSTYTUT BEZPIECZEŃSTWA I ROZWOJU MIĘDZYNARODOWEGO SDirect24

#PolicjaPrzyszłości
Sejm RP, Warszawa 16.09.2019 r.

Komitet konferencyjny :

gen. dyw. w st. spocz. prof. dr hab. Bogusław Pacek – Przewodniczący

insp. w st. spocz. dr Rafał Batkowski – Zastępca Przewodniczącego

gen.insp. w st.spocz. Leszek Szreder

nadinsp. w st.spocz. Adam Rapacki

nadinsp. w st. spocz. Dariusz Banachowicz

insp. w st. spocz. prof. dr hab. Arkadiusz Letkiewicz

insp. w st. spocz. dr hab. Piotr Bogdalski

insp. w st. spocz. dr Kornela Oblińska

insp. w st. spocz. dr Piotr Hac

ml. insp. w st. spocz. dr Krzysztof Łojek

podinsp. w st. spocz. dr Krzysztof Jan Jakubski

insp. w st. spocz. Jan Strzeliński

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2019

WSTĘP

Policja to umundurowana i uzbrojona formacja służąca społeczeństwu, przeznaczona do ochrony bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego.¹To największa w Polsce formacja mundurowa pełniąca służbę nieustannie (24h/7). Zakres działania Policji obejmuje działania na lądzie, wodzie i w powietrzu. Funkcjonariusze i funkcjonariuszki każdej doby przeprowadzają ok. 16 tys. Interwencji. Wachlarz zadań jest ogromny i bardzo zróżnicowany: od działań służb prewencyjnych (np. patrolowych, ruchu drogowego, zabezpieczenia imprez masowych, konwojowych) poprzez działania służb kryminalnych (np. zapobiegania i ścigania wykroczeń i przestępczości pospolitej, zorganizowanej, międzynarodowej i terrorystycznej, przygotowywania ekspertyz kryminalistycznych), po współpracę z organami władzy publicznej i szeroką współpracę międzynarodową.

W dniu 16 września 2019 roku, z inicjatywy Instytutu Bezpieczeństwa i Rozwoju Międzynarodowego SDirect24 pod przewodnictwem gen. dyw. w st. spocz. prof. Bogusława Packa, w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej odbyła się konferencja naukowa pt. „Policja przyszłości”. Celem konferencji było omówienie sytuacji w Policji oraz przedstawienie propozycji ewentualnych, koniecznych zmian w formacji. W konferencji wzięło udział ponad 80 uczestniczek i uczestników reprezentujących szerokie spektrum osób związanych z Policją: były minister i wiceminister spraw wewnętrznych i administracji, byli komendanci (od szczebla komendanta głównego i zastępcy przez komendantów wojewódzkich) aż po komendantów jednostek terenowych i policjantów z różnych jednostek i stanowisk służbowych. Podczas obrad oraz w materiałach nadesłanych pisemnie dokonano oceny sytuacji w Policji po roku 1990, ze szczególnym uwzględnieniem okresu 2015-2019, przedstawiono też wiele propozycji nieodzownych zmian jakie należy wprowadzić w Policji. Organizatorzy konferencji zobowiązali się do podjęcia próby opracowania wniosków – rekomendacji dla przyszłych działań Policji, ale także podsumowania działalności formacji w latach 1989 – 2019.

¹ Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego. Akademia Obrony Narodowej, Warszawa 2008. s. 101. [dostęp 2015-11-16].

POLICJA W LATACH 1990-2015

Kiedy w 1990 roku 6 kwietnia dokonano radykalnej zmiany w polskim systemie bezpieczeństwa wewnętrznego wprowadzając ustawę o Policji, jedną z najważniejszych różnic w nowo powołanej, po rozwiązaniu Milicji Obywatelskiej, Policji było odłączenie od niej służb specjalnych i wprowadzenie apolityczności jako nadrzędnej zasady nowej formacji.

W Milicji Obywatelskiej zdecydowana większość oficerów była członkami PZPR, która miała duży wpływ na funkcjonowanie tej służby. Powołując Policję zapewniono społeczeństwo, że wypaczenie PRL polegające na tym, że milicja często chroniła organy państwa i władze partyjne i państwowe przed obywatelami zamieniono na zasadę koncentracji Policji na obowiązku ochrony wszystkich obywateli (ich zdrowia i życia oraz mienia) przed przestępcami. Policja wróciła do przedwojennych korzeni. 27 września 1990 roku została ponownie członkiem Interpolu, którego była współzałożycielem,² w grudniu 2004 roku członkiem Europolu³, zaś 23 grudnia 1991 roku – IPA (International Police Association)⁴.

W czerwcu 1990 roku dokonano w Policji radykalnej zmiany powołując 49 komendantów wojewódzkich, z których aż 40 po raz pierwszy objęło istotne stanowiska. Do lipca 1990 roku ze służby odeszło 3027 byłych milicjantów. Według stanu na pierwszy kwartał 1993 roku w szeregach Policji było już 30 tys. nowych funkcjonariuszy. Wprowadzono szereg zmian organizacyjnych, aby dostosować struktury do zmieniającej się rzeczywistości, w tym do rosnącej przestępczości. Wyposażono Policję w nowe metody działania, wprowadzono zakup kontrolowany, rozszerzono zakres sytuacji upoważniających do użycia broni, stosowania podsłuchu i kontroli korespondencji. Zmieniono strategię walki z przestępczością zorganizowaną. Wprowadzono ustawowy zakaz przynależności funkcjonariuszy do partii politycznych oraz zgodnie z oczekiwaniem środowiska policyjnego możliwość przynależności funkcjonariuszy do utworzonych związków zawodowych.

² W 1923 roku na Międzynarodowym Kongresie Policji Kryminalnych w Wiedniu powołano Międzynarodową Komisję Policji Kryminalnych. Jednym z organizatorów Komisji był inspektor Wiktor Ludwikowski; źródło: Bogusław Rogowski: Żołnierz i policjant. Gazeta Wyborcza. [dostęp 2019-10-31].

³ 1 listopada 2004 roku Polska stała się pełnoprawnym członkiem Europolu w listopadzie 2004 r. i od tego momentu polskie organy ścigania zostały w pełnym zakresie włączone do wszelkich przedsięwzięć realizowanych przez agencję. Każde Państwo członkowskie tworzy lub wyznacza jednostkę krajową odpowiedzialną za całokształt współpracy z Europolem. Jednostką Krajową Europolu jest Komenda Główna Policji, szefem Jednostki Krajowej Europolu – Komendant Główny Policji.

⁴ Największe stowarzyszenie na świecie z liczbą około 358000 członków zrzeszonych w 66 krajach. , Stowarzyszenie niezależne, łączące wszystkie policyjne służby, bez względu na stopień, wykształcenie, płeć, rasę i religię. Jest stowarzyszeniem neutralnym politycznie, gospodarczo, związkowo i religijnie; Źródło: <http://www.ipapolska.pl/ipa/stowarzyszenie/co-to-jest-ipa/11,Co-to-jest-IPA.html> [dostęp: 2019-10-31].

Oddzielono działania Policji od działań służb specjalnych. Wprowadzono nowy styl zarządzania Policją oraz korzystanie z badań opinii publicznej i badań społecznych ocen poczucia bezpieczeństwa. Powołano Centralne Biuro Śledcze. W 2009 roku nastąpiło przemundurowanie Policji⁵ na tradycyjny – granatowy kolor przedwojennej Policji II RP.

Po 1990 roku jednym z największych wyzwań, przed jakimi stanęła Policja była odbudowa zaufania społeczeństwa. Dbanie o wiarygodność nowej formacji stało się jednym z głównych zadań obok zapewnienia bezpieczeństwa.

Bardzo pozytywnie należy ocenić skuteczność działań w zakresie poprawy wizerunku formacji oraz dbałość o akceptację społeczną. Po 1990 roku Policja stała się jednym z najlepiej ocenianych przez społeczeństwo podmiotów państwa. Badania zaufania społecznego różnych służb i formacji wskazują, że Policja przez szereg lat cieszyła się pozytywnymi ocenami respondentów na poziomie powyżej 70 %. Policjant stał się akceptowanym stróżem prawa, co było i jest jednym z największych osiągnięć formacji. Dobrą tendencją w Policji było systematyczne podnoszenie wskaźnika wykrywalności przestępstw w prawie wszystkich jej kategoriach.

Pozytywnie należy ocenić dążenie do unowocześniania infrastruktury, sprzętu, wyposażenia i uzbrojenia formacji oraz metod działań policyjnych. Jednym z najważniejszych sukcesów Policji było doprowadzenie do zdecydowanego obniżenia przestępczości w Polsce. Pozytywów w działalności Policji po roku 1990 można znaleźć znacznie więcej, są one powszechnie znane. W niniejszym opracowaniu wskazano jedynie na najważniejsze.

Okres po 1990 roku nie był pozbawiony też licznych problemów, które choć nie zmieniły zasadniczych sukcesów Policji, to jednak rzutowały na jej działalność i uzyskiwane efekty.

Należały do nich przede wszystkim:

1. Brak dostatecznego zabezpieczenia finansowego formacji.

Przez wiele lat szczególnym problemem były uposażenia policjantów oraz wynagrodzenia pracowników Policji. W odróżnieniu od okresu przed 1990 rokiem, Policja stała się formacją gorzej opłacaną od żołnierzy zawodowych Wojska Polskiego, pensje policjantów rażąco odbiegały też od uposażeń w służbach specjalnych. Również nakłady na infrastrukturę, wyposażenie Policji nie nadążały za potrzebami, choć trzeba podkreślić, że w różnych okresach po 1990 roku odnotowywano w tym zakresie postępy.

⁵ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2009 roku, w sprawie umundurowania policjantów (Dz. U. 2009.90.738).

2. Pomimo zdecydowanego odpolitycznienia Policji po 1990 roku, w latach późniejszych część zmian kadrowych wynikała z pobudek politycznych i następowała po wyborach, wraz z nowymi władzami rządowymi. Dotyczyło to przede wszystkim najważniejszych stanowisk w Policji (na poziomie komendy głównej i komend wojewódzkich Policji).

3. Widoczny był w działaniach Policji brak strategii, przewidującej konsekwentne i długofalowe działania w perspektywie wieloletniej. Kolejni komendanci główni czasami nie respektowali zasady kontynuacji działań poprzedników, wprowadzając nowe (swoje) rozwiązania, często kosztowne, których następcy nie kontynuowali. Jednym z przykładów jest budowa efektywnych komisariatów, a likwidowanie małych posterunków Policji, które dzisiaj przywraca się z populistycznym zapewnieniem społeczeństwa, że policjant będzie bliżej obywatela. Podczas, gdy przy dużej i stale rosnącej liczbie wakatów, braku specjalistycznego sprzętu, pojazdów i finansów na utrzymanie na odpowiednim poziomie oczekiwanej liczby posterunków, profesjonalne działanie funkcjonariuszy mające na celu zapewnienie lokalnego bezpieczeństwa będzie w znacznym stopniu ograniczone.

4. Po wielu latach dużego zainteresowania służbą w Policji doprowadzono do spadku zainteresowania pełnieniem w niej służby, co w efekcie zaowocowało przyjmowaniem kandydatów słabszych, o gorszych predyspozycjach do służby.

5. Brak wypracowanych mechanizmów uaktywnienia rezerw ludzkich w przypadku konieczności realizacji zadań wykraczających poza „zwykły” poziom zagrożeń, lecz niepowodujących wprowadzenia niektórych unormowań nadzwyczajnych.

6. Istotnym problemem była znaczna fluktuacja kadr, brak mechanizmów powodujących zainteresowanie wielu doświadczonych funkcjonariuszy pozostawaniem w służbie do pełnego wieku emerytalnego.

POLICJA W LATACH 2015 -2019

W celu podsumowania ostatnich czterech lat funkcjonowania polskiej Policji uczestnicy, uczestniczki konferencji oraz wytypowane grono eksperckie z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego, zostali poproszeni o skoncentrowanie się na kilku najważniejszych aspektach.

Pozytywne aspekty w działalności Policji w latach 2015-2019

Ustalono, że do pozytywów działania Policji należało m.in. zapewnienie bezpieczeństwa podczas wielu poważnych przedsięwzięć w latach 2016–2019 (Światowe Dni Młodzieży, szczyt NATO, szczyt klimatyczny, wizyty głów innych państw). Policja pokazała wypracowany latami profesjonalizm i podołała wyzwaniom.

Na podkreślenie zasługuje precyzyjne określenie uprawnień policyjnych (np. uregulowanie sytuacji kontroli osobistej) oraz wyposażanie policjantów w sprzęt rejestrujący przebieg służby. Pozytywna ocena należy się także za techniczne wzmocnienie lotnictwa policyjnego, choć zamiast zakupu floty ciężkich śmigłowców transportowych bardziej optymalnym rozwiązaniem byłoby wyposażenie Policji we flotę lekkich śmigłowców obserwacyjno-patrolowych.

Pomimo identyfikowanych słabości pozytywnie należy ocenić powstanie Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa jako narzędzia umożliwiającego kontakt społeczeństwa z Policją.

Należy też wskazać na niezmiennie dobrą pracę Centralnego Biura Śledczego Policji oraz pionu kryminalnego, w tym laboratoriów kryminalistycznych, przekładającą się na sukcesy w wykrywaniu bieżących spraw. Kontynuację działań policyjnych „Łowców głów” np. zatrzymanie Kajetana P. oraz Policyjnych Archiwów X, umożliwiających zatrzymywanie i skazywanie przestępców za zbrodnie popełnione 20 i więcej lat temu, a także utworzenie pionu do walki z cyberprzestępczością.

Do pozytywnych stron należy zaliczyć utrzymywanie się wysokiego wskaźników społecznych ocen działania Policji oraz poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Ocena nie obejmuje wszystkich pozytywów działania Policji w latach 2015-2019, a koncentruje się na najważniejszych.

Negatywne elementy w działaniu Policji w latach 2015 – 2019

Jako największy problem uczestnicy, jak i poproszeni eksperci wskazali upolitycznienie Policji.

Uzależnienie rozwiązań kadrowych oraz bieżących działań Policji od decyzji polityków rządzącej partii, niepoparte przesłankami merytorycznymi zostało wskazane jako zasadniczy problem Policji w latach 2015-2019. Stanowiło to największe zagrożenie dla właściwego funkcjonowania Policji. W analizowanym okresie spowodowało znaczne wyeliminowanie doświadczonej kadry (poprzez zwalnianie lub zmuszanie do odejścia na emeryturę), a następnie zastępowanie kompetentnych osób, zwłaszcza na stanowiskach kierowniczych

osobami nieprzygotowanymi lub nie w pełni przygotowanymi do pełnienia określonych funkcji. Ponadto nastąpiło obniżenie standardów związanych z etosem służby policjanta. Zaczęto preferować w działalności służbowej takie zachowania jak: podporządkowanie nie wynikające z zasady hierarchiczności, bezrefleksyjna wdzięczność, brak własnego zdania lub obawa przed jego zaprezentowaniem itp.

Brak apolityczności skutkuje uszczerbkiem na wizerunku Policji w społeczeństwie i ma negatywny wpływ na postawy etyczne podległych funkcjonariuszy. Postulowane jest rozważenie wprowadzenia ustawowych gwarancji egzekwowania zakazu politycznej ingerencji w działalność Policji (poza sferą ustawowo określonego cywilnego nadzoru nad Policją).⁶

Jako główne przyczyny upolitycznienia Policji wskazano:

1.1. obowiązujący ustawowy tryb powoływania i odwoływania Komendanta Głównego Policji oraz Komendantów Wojewódzkich / Stołecznego Policji umożliwiające wykorzystywanie politycznych wpływów w procesie tworzenia obsady kadrowej Policji. Stwierdzono, iż nagannym zjawiskiem jest zabieganie przez polityków o wyznaczanie kadry kierowniczej zapewniającej im pełną kontrolę i ręczne sterowanie, a nie bezpieczeństwo publiczne i dobro społeczeństwa i służby.⁷

1.2. brak kadencyjności Komendanta Głównego Policji i Komendantów Wojewódzkich / Stołecznego Policji, która gwarantowałyby niezależność i stabilność dowodzenia formacją bez względu na polityczne zmiany.

1.3. brak finansowego zabezpieczenia działań Policji w postaci określonego ustawowo % PKB (na wzór Wojska Polskiego). Stabilizacja finansowa wpłynęłaby pozytywnie na usamodzielnienie się Policji, samodecydowanie o celu, wartości i terminie wydawanych środków finansowych.

Najwięcej uwag budzi bezzasadne zwolnienie w ekspresowym tempie (w ciągu dwóch miesięcy, na przełomie grudnia 2015 i stycznia 2016) doświadczonej kadry kierowniczej: 16 komendantów wojewódzkich Policji, Komendanta CBŚP, Komendantów Szkół Policyjnych (4

⁶Przypadek Komendanta Wojewódzkiego Policji w Białymstoku, który w trakcie prowadzonego postępowania dyscyplinarnego uczestniczył w Wyższym Kursie Obronnym w Akademii Sztuki Wojennej, który przed 2015 roku (w ramach AON) przysługiwał tylko oficerom o nienagannym zachowaniu i przebiegu służby; ponadto w uroczystościach państwowych i resortowych; reprezentował garnizon, aby następnie jako osoba ukarana dyscyplinarnie w dalszym ciągu piastować najwyższe w hierarchii stanowisko w garnizonie, uczestniczyć w służbowych wyjazdach zagranicznych itp.

⁷ Ręczne sterowanie – obsadzanie stanowisk nawet na szczeblu powiatowym i miejskim (dane poszczególnych spraw zostały przekazane do wiadomości autorów, a następnie zweryfikowane).

z 5), w tym Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Do tego doszły zmiany, które objęły także wszystkie biura w Komendzie Głównej Policji, gdzie docelowo zwolniono wszystkich dyrektorów oraz ich zastępców. Doprowadzenie do odejścia ze służby doświadczonych funkcjonariuszy i funkcjonariuszek, którzy rozpoczęli służbę przed 1990 rokiem źle wpłynęło na jakość działania Policji. W opinii osób udzielających wypowiedzi, „pozbycie się” osób przyjętych przed rokiem 1990 rokiem było bardzo szkodliwym działaniem dla formacji, nie mającym precedensu w Europie ze szczególnie akcentowanym brakiem szacunku dla wiedzy, doświadczenia czy stopnia służbowego. W wyniku przedmiotowych działań, wiele osób w tzw. najlepszym wieku produkcyjnym (38 – 55 lat) zostało zwolnionych lub zmuszonych do rezygnacji z dalszego pełnienia służby. W konsekwencji wyżej wymienionych działań wystąpiła konieczność wyznaczania na stanowiska kierownicze ludzi bez właściwego lub niewystarczającego przygotowania teoretycznego i praktycznego oraz procedury kwalifikacyjnej, którzy w błyskawicznym tempie awansowali,⁸ przypadki obsadzanie wysokich stanowisk kierowniczych niedoświadczonymi osobami lub w niskim stopniu np. podkomisarza,⁹ komisarza, których zastępcy są np. młodszymi inspektorami itp. Za niewłaściwe należy uznać bezpośrednie rekomendowanie lub popieranie przez polityków określonych osób. Są to działania, które winny pozostać w kompetencji przełożonych z Policji.

Za wskazane uznano umożliwienie w przyszłości powrotu do służby funkcjonariuszom Policji, którzy zostali zmuszeni do odejścia w latach 2015-2019, a którzy stanowią w dalszym ciągu młodą, kompetentną i doświadczoną kadrę.

Bardzo krytycznie oceniono tzw. ustawę „dezubekizacyjną”¹⁰, która w sposób zbiorowy odebrała ponad 32 tys. funkcjonariuszy lub ich rodzinom prawnie nabyte świadczenia, wprowadzając odpowiedzialność zbiorową. Na uwagę zasługuje, iż wszystkie ww. osoby zostały ponownie zatrudnione w 1990 roku, po uprzedniej weryfikacji. Po 1990 roku, tylko te osoby, które otrzymały pozytywne opinie (wykluczające możliwość popełnienia przestępstwa w ramach uprzednio pełnionej służby itp.) mogły kontynuować służbę w Policji. Przedmiotowa ustawa potraktowała funkcjonariuszki i funkcjonariuszy Policji oraz członków ich rodzin

⁸ Np. w ciągu dwóch lat otrzymywanie stopni służbowych, na które zgodnie z ustawą o Policji potrzebny byłby okres od 4 do 8 lat (działania zwłaszcza praktykowane w Komendzie Głównej Policji).

⁹ Tego typu praktyki stosowane są także na arenie międzynarodowej np. dowódca ostatniej XXX rotacji misji EU w Kosowie jest podkomisarzem (I stopień oficerski w korpusie), zaś jego zastępca posiada stopień komisarza (II stopień w korpusie oficerskim). Nie negując doświadczenia oraz wiedzy ww., tego typu działanie wzbudza niedowierzanie i konsternację zagranicznych partnerów oraz uzasadnioną frustrację polskich oficerów Policji [Źródło: <https://gp24.pl/ze-slupskiej-szkoly-policji-do-kosowa-zdjecia/ar/c1-14279291>, dostęp: 14.10.19 r.].

¹⁰ Urząd Bezpieczeństwa (UB) – powszechnie używane określenie organów bezpieczeństwa państwa funkcjonujących w Polsce w okresie stalinizmu (1944–1956). Nazwa pochodzi od jednostek terenowych, czyli wojewódzkich (miejskich, powiatowych) urzędów bezpieczeństwa publicznego. Na szczeblu centralnym struktura posiadała rangę ministerstwa.

(żony, mężów, dzieci, rodziców), gorzej niż przestępców skazanych prawomocnymi wyrokami i odsiadującymi wyroki w więzieniach, którzy znaleźli się w lepszej sytuacji emerytalnej.¹¹ Przedmiotowa ustawa obniżyła znacząco morale wśród czynnych funkcjonariuszy (bardzo często wnuków, synów i córek osób pokrzywdzonych w wyniku ustawy dezubekizacyjnej). Policjanci naocznie przekonali się, że „państwo” nie dotrzymuje zawartej umowy. Tego typu działanie spowodowało rozchwieianie w służbie, rozżalenie, zwątpienie w sens pełnionej służby i bezsilność wobec aparatu państwa.

W Policji m.in. nastąpiło przerwanie więzi międzypokoleniowej pomiędzy doświadczonymi funkcjonariuszami a młodymi adeptami sztuki policyjnej. Obecnie zauważalny jest brak mentoringu, kontynuacji długofalowej polityki kadrowej, zaufania do instytucji. Jako szczególnie rażące uznano nagminne deprecjonowanie działalności poprzedników, bezzasadne zmiany decyzji, odstępowanie od wdrożonych rozwiązań, sprawdzonych programów profilaktycznych np. PaT¹², współpracy z WOŚP, instytucjami pozarządowymi etc. Ponadto wskazano na niejasne kryteria doboru na kierownicze i prestiżowe stanowiska, nepotyzm czy sposób zwalniania ze służby zasłużonych osób, który budził w czynnych funkcjonariuszach, funkcjonariuszkach i pracownikach cywilnych (i w dalszym ciągu budzi) rozgoryczenie, brak stabilizacji zawodowej, poczucie niesprawiedliwości i niesmak. Wszystkie te czynniki, a także brak ekonomicznej konkurencyjności spowodował lawinę wakatów, brak chętnych do Policji oraz zmianę podejścia do pełnionych obowiązków: przejście od stricte służby i jej idei do korporacyjnego zatrudnienia (praca „od - do”, mniejsze zaangażowanie, brak identyfikacji ze służbą, nieufność wśród czynnych funkcjonariuszy czy brak solidarności i lojalności). Uznano, że brak zaufania do formacji jako instytucji, wynikają m.in. z celowego nierealizowania wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie ekwiwalentu za niewykorzystane urlopy. Wszystkie te elementy zbierają żniwo w postaci dużej liczby wakatów, co w przypadku dalszego braku zmiany nastawienia polityków i bezpośrednich przełożonych w Policji może doprowadzić do zapaści w Policji i osłabienia społecznej motywacji do działań na rzecz zapewniania porządku publicznego i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Polski.

¹¹ Osoby skazane prawomocnymi wyrokami i odsiadujące długoletnie wyroki w więzieniach uzyskują emerytury w wysokości 0,7 podstawy jej wymiaru w skali roku, natomiast byli funkcjonariusze i funkcjonariuszki Milicji Obywatelskiej i Policji 0,0 (ustawa z dnia 16 grudnia 2016 roku, Dz.U. z 2016 r. poz. 2270; art. 15c ust. 1 pkt. 1).

¹² PaT - skrót od nazwy programu „Profilaktyka a Ty”: co Ty zrobiłeś w sprawie profilaktyki uzależnień? Do 2016 roku w programie mógł znaleźć miejsce każdy, komu bliska była myśl humanistyczna. Wartością inicjatywy zawsze byli ludzie, którzy chcieli działać dla drugiego człowieka. Szkolenie liderów PaT finansowano z rządowego programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpieczniej” (MSW). Program zrzeszał ponad 100 tys. młodych ludzi. W realizację programu zaangażowane były wszystkie komendy Wojewódzkie / Stołeczna Policji.

W ocenie osób zgromadzonych na konferencji należy dokonać zmian w systemie szkolenia Policji. Obecny system powoduje uzasadnione wątpliwości co do sposobu wyszkolenia funkcjonariuszek i funkcjonariuszy Policji m.in. informacje medialne. Sposób przeprowadzania niektórych interwencji (np. bulwersująca sprawa śmierci Igora S.), emitowane szarpaniny z zatrzymanymi, przykłady bezsilności interweniujących itp.

Krytycznie oceniono szukanie pozabudżetowych źródeł finansowych przez Policję. Przedmiotowa sytuacja tworzy niebezpieczeństwo uzależniania Policji od lokalnych układów. W opinii ekspertów niezbędne jest wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie modernizacji Policji, przetargów, zakupów centralnych itp. Niezbędne jest zwiększenie nakładów na Policję (ww. stały procent PKB), uelastycznienie budżetu Policji, umożliwiające szybkie przesunięcia wydatków pomiędzy ich rozdziałami i paragrafami. Właściwa byłaby koncentracja na długofalowym planowaniu wydatków (wskazana jest kontynuacja trafnych działań przez następców).

Konieczne jest doskonalenie systemu zarządzania.¹³ Wiodącą zasadą powinno być, aby na każdym poziomie dowodzenia, kompetencje zarządcze należały do osób odpowiedzialnych za przebieg realizacji oraz bezpośrednio rozliczanych za sprawy. Komenda Główna Policji powinna pełnić przede wszystkim kluczową rolę w ramach działań nadzorczych, pod kątem realizacji strategicznych celów czy założeń koncepcyjnych, operacji międzynarodowych, unifikowania procesu szkolenia czy doskonalenia zawodowego.

Rozwój metod działania Policji

Konieczny jest dalszy rozwój wywiadu kryminalnego, techniki operacyjnej i kryminalistyki, na których działania jest ogromne wewnętrzpolicyjne zapotrzebowanie i poczucie zbyt długiego oczekiwania (np. na wyniki ekspertyz).

Za właściwe uznano opracowanie wzoru procedury kwalifikacyjnej na najwyższe i najbardziej odpowiedzialne stanowiska w Policji (w formie komisyjnej i bezstronnej oceny kandydata/kandydatki pod kątem wykształcenia, doświadczenia, kompetencji oraz predyspozycji). Przedmiotowe rozwiązanie umożliwiłoby przegląd kadr, zbudowane rzeczywistej rezerwy kadrowej, eliminowanie z rankingu osób ponad miarę ambitnych, lecz jednocześnie nieprzygotowanych bądź niemających predyspozycji na określone stanowisko.

¹³ Przykładem centralizacji mogą być próby podporządkowania np. SPAP Komendantowi Głównemu, podczas gdy na szczeblu KMP/KPP i KWP prowadzone są w większości sprawy, w których występuje potrzeba np. użycia lokalnych sił SPAP. Tego typu rozwiązanie znacznie wydłuża proces podejmowania i przekazywania decyzji, elastyczności działań w zależności od sytuacji itp.

NAJWAŻNIEJSZE WYZWANIA

1. Wyeliminowanie upolitycznienia Policji, bez uzależniania od bezpośredniego wpływu na jej działanie przez ośrodki polityczne na każdym szczeblu funkcjonowania,
2. Zmiana ustawy o Policji (lub nowa ustawa o Policji), w opinii grona eksperckiego konieczna jest analiza obecnego katalogu zadań, zakresu uprawnień i obowiązków Policji, a następnie ich aktualizacja,
3. Kadencyjność szefów Policji (od szczebla KGP do KWP), która powinna przechodzić poza terminy wyborów parlamentarnych tak, aby każda zaczynała się i kończyła mniej więcej w połowie kadencji władz politycznych. Ponadto Szef Policji (KGP), z uwagi na zakres i kaliber zadań oraz odpowiedzialności, powinien być powoływany i odwoływany w takim samym trybie jak szef CBA czy ABW.
4. Zaangażowanie czynnika społecznego, polegające m.in. na wykorzystaniu organizacji pozarządowych, debat społecznych lub głosowania w ramach np. Bezpieczeństwa Partycypacyjnego (na wzór bardzo popularnego wśród społeczeństwa Budżetu Partycypacyjnego).
5. Finansowanie Policji, która jako służba państwowa powinna być finansowana w całości z budżetu centralnego państwa. Współfinansowanie m.in. przez samorządy stanowi ryzykowny element uzależniania Policji od władz samorządowych, co w warunkach polskich wiąże się z wyżej wspomnianym uzależnieniem od partii politycznych, które dominują w strukturach samorządowych. Pamiętać trzeba, że głównymi filarami działania Policji są Komendy Miejskie Policji i Komendy Powiatowe Policji, a zatem istnieją poważne obawy – uzasadnione praktyką, iż na styku ww. podmiotów samorządowych i policyjnych może występować najsilniejsze uzależnienie od wpływów politycznych. Współfinansowanie mogłoby odbywać się tylko w ściśle określonych (np. w ramach wykazu) sytuacjach, gwarantujących niezależność i autonomię w podejmowaniu decyzji przez lokalnych komendantów jednostek Policji. Z uwagi na fakt, że samorządy mają możliwość powoływania i finansowania swoich formacji w postaci straży miejskich lub gminnych, które mogłyby odciążyć Policję w wielu sprawach o mniejszym ciężarze gatunkowym¹⁴ wskazane jest, aby samorządy częściej korzystały z tego typu rozwiązań. Nie spowoduje to uszczerbku w relacjach społeczeństwo – Policja, która przede

¹⁴ np. zmiany prawne, które umożliwiłyby Strażom Miejskim i Gminnym działania w kwestii wykroczeń w ruchu drogowym, przeciwko porządkowi publicznemu, reprezentowanie w charakterze oskarżyciela publicznego przed Sądem Grodzkim itp.).

wszystkim powinna dbać o realizację zadań ustawowych, bezpośredni kontakt ze społeczeństwem i wsłuchiwanie się w jego potrzeby. Tym samym, działania Policji powinny uwzględniać oceny lokalnej społeczności i ich oczekiwania w zakresie bezpieczeństwa.¹⁵

6. Dobór do Policji, powinien ponownie kształtować się na dobrym poziomie jakościowym osób zgłaszających się do pełnienia służby np. kierowanie kandydatów i kandydatek do skoszarowanych jednostek Oddziałów Prewencji, gdzie przez okres nie krótszy niż rok trwałoby szkolenie podstawowe (okres jednakowy bez względu na wykształcenie, płeć, wiek i wcześniejsze doświadczenie zawodowe nowo przyjętej osoby). Następnie, po powrocie do służby na terenie danego województwa – zgodnie z zapotrzebowaniem jednostki macierzystej – kursant kierowany byłby do jednej ze szkół, gdzie przechodziłby szkolenie specjalistyczne (czasokres byłby uzależniony od przyszłego stanowiska oraz wykształcenia kursanta). Wprowadzenie nowych regulacji płacowych i emerytalnych zachęcających młodych ludzi do służby w Policji, a także prawnych – gwarantujących stabilizację, która została zachwiana m.in. w wyniku ustawy dezubekizacyjnej, po niewypłaceniu należnych środków za niewykorzystane urlopy czy kontrowersje w zakresie naliczania policyjnych nadgodzin itp.¹⁶Większe wykorzystanie potencjału klas policyjnych (osoby kandydujące do Policji z większą przewagą na starcie pod kątem przygotowania, mentalności, znajomości specyfiki służby, prawa itp.)

7. Szkolnictwo policyjne i doskonalenia zawodowe, konieczna jest debata nad ich obecnym kształtem; analiza, której wnioski pozwolą na wypracowanie realnej „ścieżki kariery / awansu. Przedmiotowe działania mają na celu wyeliminowanie sytuacji, w których np. policjanci przez całe „życie zawodowe” ok. 20 – 25 lat służby ukończyli tylko przeszkolenie podstawowe, co budzi uzasadnione wątpliwości nt. ich przygotowania, wiedzy, kompetencji. W tym aspekcie wskazano również na nieodzowną zmianę podejścia niektórych przełożonych, którzy powinni monitorować i wspierać proces rozwoju podległych funkcjonariuszek i funkcjonariuszy Policji, motywować ich itp. W przypadku doskonalenia zawodowego powinien zostać przeprowadzony audyt przez niezależną firmę spoza Policji, którego wyniki umożliwiłyby wyeliminowanie nieefektywnych rozwiązań (luki w doskonaleniu zawodowym itp.). Kluczowe jest zarządzanie

¹⁵ Z relacji komendantów powiatowych wynika np., że podejście władz samorządowych do finansowania służb ponadnormatywnych jest krytyczne, gdyż w wyniku takich służb (najczęściej nocnych) zwiększyła się liczba zatrzymanych nietrzeźwych mieszkańców powiatu, co powodowało ich niezadowolenie. Tym samym zamiast wdzięczności i poczucia bezpieczeństwa, szukano pretekstu, aby odmówić finansowania tego typu służb. Z kolei w dużych miastach, gdzie jest większa anonimowość, wyższa przestępczość, większa liczba zdarzeń wymagających obecności Policji, wzrasta zapotrzebowanie na służby ponadnormatywne. Takie służby stały się elementem zastępczego finansowania Policji, przedmiotem statystyk i rozliczania komendantów a powinny być finansowane z budżetu centralnego i być odzwierciedleniem faktycznego zagrożenia.

¹⁶ <https://www.rmfm24.pl/fakty/polska/news-pismo-ws-policyjnych-nadgodzin-biurokracja-oderwana-od-rzecz,nId,3299207>

wiedzą w Policji, która jest unikatowa. Zasadnym jest wprowadzenie mentoringu: mistrz / uczeń (np. przez 2 lata młody policjant/ policjantka byłoby pod kuratelą i nadzorem wyznaczonego opiekuna/ opiekunki). Wskazany jest większy nacisk na sprawność fizyczną, promowanie postaw sportowych przez przełożonych, umożliwianie tego typu aktywności. Podobnie w aspekcie wyszkolenia strzeleckiego. Niewątpliwie, wskazane byłoby, aby szkoły policyjne w większym stopniu zatrudniały – korzystały z wiedzy i doświadczenia emerytów i emerytek policyjnych, którzy w porównaniu do czynnych funkcjonariuszy, bardziej elastycznie dysponują czasem.

8. Decentralizacja uprawnień i ich delegacja w dół, które są konieczne i powinny wynikać z zasady: na każdym szczeblu decyzyjnym, tyle kompetencji, ile odpowiedzialności. Ponowna centralizacja jest m.in. efektem zdemolowania kultury organizacyjnej formacji, nagminnego pomijania drogi służbowej, lekceważenia zasady hierarchiczności w Policji, które były efektem niekompetentnych i nieodpowiedzialnych działań polityków nadzorujących Policję.¹⁷

9. Statystyka – obowiązujące klasyczne spojrzenie na statystykę w pracy Policji powinno ewoluować w kierunku oceny pod kątem skuteczności i trafności oceny poziomu zagrożenia.¹⁸

10. Zmiana funkcjonowania polskiego systemu prawnego, konieczna z uwagi na widoczne wpływy środowisk politycznych na prokuraturę, a w konsekwencji angażowanie Policji w rozgrywki polityczne. Reforma systemu karnego mogłaby rozwiązać potencjalne konflikty na linii: Prokuratura – Policja. Obecny system postępowania karnego ma swoje odwzorowanie w niechlubnej przeszłości, zaś prokuratura jest centralnie podporządkowana strukturom politycznym. Reforma prawa z 2013 roku (cofnięta) była zbyt powierzchowna i skupiła się przede wszystkim na kontradiktoryjności postępowania karnego pozostawiając umocowanie prokuratury bez zmian. Tymczasem przyjęcie np. systemu anglosaskiego (powoływanie niezależnych sędziów śledczych, rola prokuratora sprowadzona do roli oskarżyciela publicznego w Biurze Prokuratora przy sądzie rejonowym, okręgowym lub apelacyjnym) mogłyby wpłynąć na umożliwienie autonomii i bezstronności działania zarówno Prokuratury, jak i Policji. „Tradycyjne” odbiurokratyzowanie procedury karnej.

¹⁷np. awanse bez konsultacji z Komendantem Głównym Policji, wzywanie podległych funkcjonariuszek i funkcjonariuszy do MSWiA bez wiedzy i obecności KGP, rozbijanie solidarności, lojalności środowiska itp.

¹⁸ koncentrowanie się tylko i wyłącznie na statystyce ukaranych i zatrzymanych sprawców przestępstw i wykroczeń oraz liczbach godzin służby oddalają Policję od społeczeństwa i realnych oczekiwań w zakresie zapewniania bezpieczeństwa (np. pisma obligujące do wyliczania normatywów zabezpieczenia narkotyków w podziale na poszczególne powiaty itp.).

11. Biuro Nadzoru Wewnętrznego (BNW) – powołanie w strukturach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji enigmatycznego biura (brak informacji na temat struktury, funkcjonowania, wyników pracy itp.).¹⁹ BNW powinno skupić się na skutecznym eliminowaniu przejawów korupcji wśród policjantów, stosowaniu przez nich nieuprawnionej przemocy, nadużywaniu środków przymusu bezpośredniego np. bulwersująca sprawa śmierci Igora S. itp., a także bierności przełożonych w tego typu sprawach.²⁰

12. Proces modernizacji, zarówno w kwestiach sprzętowo-technicznych, jak i organizacyjnych. Rozwój technologiczny oraz zmiany społeczno-gospodarcze wymagają zdecydowanych działań np. utworzenie 1 grudnia 2016 r. wyspecjalizowanego Biura do walki z Cyberprzestępczością KGP stanowi powrót do koncepcji realizowanej w latach 1996-2004, a wstrzymanej z powodów oszczędnościowych – niedofinansowania Policji. Dalsze inwestowanie w wyposażenie policjantów, wyszkolenie, uposażenie oraz infrastrukturę na każdym szczeblu.

WNIOSKI

Reasumując, zarówno osoby uczestniczące konferencji, jak i grono eksperckie wskazało na konieczność zmian w zakresie:

- wyeliminowania upolitycznienia Policji
- uzyskania pełnej autonomii Komendanta Głównego Policji (kadencyjność)
- zapewnienia stałego finansowania % PKB (na wzór Wojska Polskiego)
- zarządzania zasobami ludzkimi: stworzenie rzetelnej bazy rezerwy kadrowej, ścieżki awansu, transparentnego systemu motywacyjnego
- zarządzania wiedzą: szacunek do wiedzy i doświadczenia, utworzenie banku wiedzy, stosowanie dobrych praktyk (np. w zakresie ochrony praw człowieka, polityki równościowej), korzystania z usług emerytowanych osób z wiedzą ekspercką (warsztaty, seminaria, wykłady),

¹⁹ np. w przypadku zmiany miejsca pełnienia służby z Komendy Głównej Policji ze stanowiska zastępcy KGP na stanowisko niższe w hierarchii policyjnej – Komendanta Wojewódzkiego Policji, osoba poddana została sprawdzeniu, jak osoba, która ma objąć stanowisko kierownicze po raz pierwszy. Biuro składa się z szeregowych pracowników oddelegowanych z poszczególnych służb, którzy w ramach BNW oceniają swoich przełożonych, co w zhierarchizowanych formacjach, jak: Policja, Straż Graniczna, Służba Ochrony Państwa jest aberracją (oddelegowany podwładny decyduje o ewentualnym awansie swojego przełożonego). Brak informacji na temat przygotowania osób zatrudnionych w biurze, wiedzy oraz stopnia niezależności i bezstronności, co byłoby możliwe np. w przypadku zatrudnienia emerytowanych funkcjonariuszy oraz rencistów. Wątpliwości budzi także katalog zadań oraz sposób ich realizacji przez BNW.

²⁰ Obecny rektor WSPol był wówczas (2012 r.) komendantem KMP w Siedlcach; w lutym 2018 roku wszyscy oskarżeni otrzymali wyroki skazujące. W lutym 2017 roku, ww. został mianowany szefem najbardziej prestiżowej policyjnej szkoły w Szczytnie, wręczenia aktu mianowania dokonał osobiście Szefa Biura Nadzoru Wewnętrznego MSWiA, który obecnie zajmuje się wyjaśnianiem nieprawidłowości w WSPol.

- kształtowania kultury organizacyjnej Policji (która docelowo powinna zapewniać identyfikację i integrację ze służbą, szacunek do wiedzy i doświadczenia, historii i tradycji formacji, a także dbałość o jej pozytywny wizerunek)
- uchylenia ustawy „dezubekizacyjnej” (m.in. przywrócenie pokrzywdzonym nabytych świadczeń wraz z odsetkami).

Istotne są także w przyszłości:

- ustawa o Policji (analiza oraz wypracowanie czytelnego katalogu zadań, praw i obowiązków Policji)
- system szkolenia i doskonalenia zawodowego Policji (w tym WSPol - Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie), wymagają odrębnego spotkania oraz dyskusji, w celu wspólnego przygotowania mechanizmu diagnozy potrzeb szkoleniowych w Policji. Analiza aktualnych rozwiązań szkoleniowych oraz ustalenie potrzeb w tym zakresie, może pozwolić na opracowanie efektywnej strategii działania.
- ochrona prawna funkcjonariuszy; w dalszym ciągu należy ją rozwijać, zarówno w zakresie możliwych rozwiązań prawnych, technicznych (np. poprzez zwiększenie procesu wyposażania policjantów w urządzenia rejestrujące przebieg służby), organizacyjnych w kontekście przyspieszenia czasu rozpoznawania spraw dotyczących funkcjonariuszy, jak również ujawniania, nagłaśniania i wyciągania konsekwencji prawnych w przypadkach stwierdzonych pomówień.
- związki zawodowe – rola opiniotwórcza, doradcza, podczas gdy ostatnia zmiana w ustawie o Policji w zakresie „pluralizmu” związkowego” budzi obawy co do przyszłej solidarności i skuteczności związków zawodowych w aspekcie wspierania najlepszych opcji z punktu widzenia Policji, a nie polityków, pomocy funkcjonariuszom itp.
- współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego (ponadto wykorzystanie think thanków, ośrodków naukowych, akademickich itp.).

ZAKOŃCZENIE

Policja niezmiennie pełni istotną rolę w szeroko rozumianym procesie zapewniania bezpieczeństwa publicznego. Na uwagę zasługuje, że oprócz szczególnych ustawowych uprawnień istotną rolę odgrywa skuteczność Policji, jej społeczny odbiór oraz wizerunek, którego odzwierciedleniem jest poczucie bezpieczeństwa i zaufania do formacji. Kształtowanie kultury organizacyjnej Policji jest nieodzowne do jej właściwego funkcjonowania, szczególnie

w sytuacji wyżej wskazanego upolitycznienia Policji. W przypadku, gdy zawodzą uregulowania prawne: ustawowe, resortowe i ogólnie przyjęte procedury wewnętrzne, tylko wysoce etyczna postawa funkcjonariuszy i funkcjonariuszek jest w stanie wpływać realnie na działalność organizacji m.in. poprzez umiejętność realnego powiedzenia „nie” w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu publicznemu, funkcjonariuszom czy też narażających dobre imię Policji. Identyfikacja ze służbą, integracja środowiska oraz premiowanie właściwych postaw może uchronić służbę od bezrefleksyjnego ręcznego sterowania politycznego. Liczne doniesienia w tym zakresie, także medialne, wskazują jednoznacznie, iż bezpośredni wpływ polityków na obsadę kadrową poszczególnych garnizonów oraz Komendy Głównej Policji ma negatywny wpływ na poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji zawodowej w środowisku policyjnym. Awans zawodowy - obejmowanie kluczowych stanowisk dzięki koneksjom, znajomościom z politykami oraz afiszowanie się nimi, bardzo negatywnie wpływają na morale w Policji. Deprecjonowanie osiągnięć poprzedników, dezawuowanie autorytetów policyjnych, brak kontynuacji sprawdzonych działań, powoduje rozedrganie służby i niemające miejsca w przeszłości zerwanie więzi międzypokoleniowej w Policji.

Bardzo często podnoszony etos policyjny, oprócz kultywowania szczytnej historii i tradycji Policji powinien propagować szacunek dla wszystkich poprzedników i ich osiągnięć, także z okresu Milicji Obywatelskiej. Wybiórcze traktowanie historii Policji jest nieuczciwe i niesprawiedliwe wobec wielu tysięcy starszych kolegów i koleżanek, którzy z narażeniem utraty zdrowia i życia pełnili codzienną służbę na rzecz społeczeństwa. Ustawa „dezubekizacyjna” pokazała, że stabilność służby (obecnie także innych formacji) została fundamentalnie zachwiana, albowiem w XXI wieku, funkcjonariuszom publicznym można w quasi majestacie prawa odebrać świadczenia. Policjanci, podobnie jak społeczeństwo mają prawo czuć się bezpiecznie, zarówno w trakcie pełnienia służby, jak i po przejściu w stan spoczynku. Zapewnienie adekwatnego do potrzeb finansowania Policji jest nieodzowne. Możliwość długofalowego planowania, przygotowywania strategii i priorytetów działania Policji jest kluczowe.

Nadal zauważalne jest, iż Policja funkcjonuje „obok” ludzi, na co niewątpliwie mają wpływ pokoleniowe zaszłości i brak dostatecznego poczucia odpowiedzialności obywatelskiej. Policja, dzięki systematycznej komunikacji ze społeczeństwem oraz nienagannej postawie powinna dążyć do zmiany tej tendencji. Począwszy od procedury naboru kandydatów i kandydatek, których powinien charakteryzować odpowiedni poziom zarówno intelektualny, jak i etyczny, na koniecznych zmianach systemu szkolnictwa policyjnego kończąc. Istotne jest również odpowiednie umotywowanie finansowo – socjalne. Negatywne zmiany w systemie

doboru, próby obniżania kryteriów przyjęć, charakteryzujące się nastawieniem na ilość, a nie jakość kandydatów do Policji, już zaczynają zbierać żniwo w postaci doniesień medialnych na temat nagannych zachowań funkcjonariuszy.²¹²²²³

Konieczne jest także wspomniane podjęcie prac nad ustawą o Policji, która na przełomie ostatnich 29 lat została bardzo rozbudowana. Czytelny katalog zadań, praw i obowiązków umożliwiający Policji sprawne działanie jest nieodzowny.

Policja zgodnie z założeniami zobowiązana jest do przestrzegania zasad prawa, w tym apolityczności, bez względu na odgórne dyspozycje i ewentualne korzyści związane ze skrajnym i bezrefleksyjnym podporządkowaniem. Bezpieczeństwo wymaga swoistej społecznej świadomości, na którą będą składały się zachowania i postawy: polityków, funkcjonariuszy Policji i społeczeństwa. W przedmiotowym procesie szczególnie istotną rolę odgrywają politycy, którzy muszą zrozumieć, iż ich zadaniem, podobnie jak i Policji, jest służba w interesie społecznym, a nie stricte partyjnym. Wspólna misja – zapewnienie bezpieczeństwa, wzajemny szacunek, przestrzeganie prawa oraz świadomość obowiązujących praw i obowiązków, spoczywająca na każdej ze stron procesu, z pewnością może pozytywnie wpłynąć na poziom bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.

Wysokie zaufanie społeczne oraz poziom poczucia bezpieczeństwa wśród społeczeństwa, którymi od kilku lat cieszy się Policja jest niewątpliwie efektem pracy kilku pokoleń funkcjonariuszek i funkcjonariuszy. Jednak nic nie jest dane – wypracowane raz na zawsze. Stawianie formacji w sytuacjach budzących opór społeczny m.in. wybiórcze stosowanie prawa: na przykład zabezpieczanie marszów osób głoszących nienawistne hasła, przy jednoczesnym karaniu osób sprzeciwiających się propagowaniu haseł uznawanych za przestępstwo, niemoc i przewlekłość w ustalaniu sprawców - osób niosących transparenty nawołujące do nienawiści, przy jednoczesnym szybkim karaniu osób sprzeciwiających się propagowaniu faszyzmu itp., budzi uzasadniony niepokój i podważa zaufanie do Policji.

Należy zakładać, że narastające rozwarstwienie społeczne, lekceważący stosunek do prawa, a także obniżanie morale w służbie, w niedalekiej przyszłości mogą wpłynąć na zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa ludzi oraz pogorszenie oceny pracy Policji.

Reasumując, wszelkie działania czynnych funkcjonariuszek i funkcjonariuszy, osób emerytowanych, organizacji pozarządowych, środowisk naukowych i mediów powinny skupić

²¹ <https://fakty.tvn24.pl/ogladaaj-online,60/policjanci-z-gdanska-nagrywali-jak-znecali-sie-nad-zatrzymanymi-stana-przed-sadem,982610.html>

²² <https://www.fakt.pl/wydarzenia/polska/krakow/policjanci-wysadzali-bankomaty-i-kradli-pieniadze-zaskakujace-ustalenia-prokuratury/2qwpqzl>

się na wypracowaniu wspólnych rozwiązań na rzecz zapewnienia wspólnego bezpieczeństwa publicznego oraz zaufania społecznego do państwa oraz Policji.

Niniejszy materiał pokonferencyjny został przygotowany i zredagowany przez oficerów Policji w stanie spoczynku. Poza wystąpieniami i dyskusją podczas konferencji, organizatorzy zwrócili się do byłych funkcjonariuszy Policji, którzy piastowali odpowiedzialne funkcje o pisemne uwagi w zakresie tematyki, która była poruszana podczas konferencji.

Opracowanie miało na celu bezstronne wskazanie przez grono eksperckie, niebędące opozycją polityczną, zarówno pozytywów, jak i negatywów w działalności Policji. Zasygnalizowanie przedmiotowych aspektów działania Policji wynika tylko i wyłącznie z obawy o dobre imię oraz skuteczność formacji, a w konsekwencji jej dalsze działanie na rzecz społeczeństwa i szeroko rozumianego bezpieczeństwa publicznego.

Opracował Zespół byłych funkcjonariuszy Policji

pod kierunkiem prof. dr hab. Bogusława Packa